

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Dapsy Roberta ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Szemes Marianna pártfogó ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetési iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2010. június 2. napján kelt 5.P.22.104/2009/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 19. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Az alperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes, alapításától tagja és 2006. augusztus 17-ig - a felszámolás kezdő időpontjáig - önálló képviseleti joggal, ügyvezetője volt a cégjegyzékbe 2002. január 18-án 3.000.000 forint jegyzett tőkével bejegyzett ... Kft.-nek. A Kft.-t egyszerűsített felszámolási eljárás lefolytatását követően 2008. február 5-i hatállyal törölték a cégjegyzékből.

Az alperes a ... Kft. nevében és képviseletében eljárva a társaság gépjármű vásárlásának finanszírozása érdekében lízingszerződéseket, illetve kölcsönszerződést kötött a felperesi jogelőd ... Rt.-vel, illetve a ... Rt.-vel, amelyekből eredően a ... Rt.-vel szemben 36 havi futamidővel 550.800 forint svájci frank alapú hiteltartozása, míg a ... Rt.-vel szintén ugyancsak svájci frank alapon három személygépkocsi után összesen 15.718.016 forint lízingdíj-tartozása keletkezett 72 havi futamidővel.

A ... Kft. a kölcsönszerződésből, illetve a lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségének részben sem tett eleget.

A ... Rt. 2003. december 12-én, a ... Rt. 2004. január 15-én kelt, a társaság részére postai úton kézbesített levelében felszólította a társaságot fizetési kötelezettsége teljesítésére, majd pedig ennek eredménytelenségére tekintettel 2004. február 11-én azonnali hatállyal felmondták a lízingszerződéseket, illetve a kölcsönszerződést. 2004. február 26-án a ... Rt., valamint a ... Rt. is megbízási szerződést kötött a ... Kkt.-vel személygépkocsik „visszaszármaztatására vonatkozóan.”

A felperesi jogelődök megbízásából eljáró ... Kkt. 2004. március 24-én büntetőfeljelentést tett az alperes, mint a ... Kft. ügyvezetője ellen arra hivatkozással, felhívás ellenére nem bocsátotta rendelkezésére a Kft. által lízingelt, illetve kölcsönből vásárolt személygépkocsikat.

A ... Zrt. és a ... Zrt. a 2006. június 20-án kelt engedményezési szerződéssel felperesre engedményezték a ... Kft.-vel szemben fennálló, a perbeli lízingszerződésekből, illetve kölcsönszerződésből eredő követeléseiket, azok ügyleti és késedelmi kamataival, továbbá a szerződésekből származó bármely jövőbeni követelés érvényesítésének jogát.

Felperes 2006. július 31-én kelt levelében tájékoztatta a ... Kft.-t az engedményezésről.

A ... Kft. 2006. augusztus 17. napjától felszámolás alá került, az erről szóló közlemény közzétételére 2006. október 19-én került sor.

Felperes 2006. október 30-án kelt levelében felszólított a ... Kft.-t a perbeli lízingszerződésekből, illetve kölcsönszerződésből eredő, rá engedményezett tartozása 8 napon belüli megfizetésére, polgári peres eljárás megindításának kilátásba helyezése mellett. A levél a Kft. székhelyéről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A Budapesti IV. és XV. kerületi Bíróság 2007. szeptember 12-én kelt ... számú ítéletével alperest jelentős kárt okozó, folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett csalás büntette, nagy kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette és három rendbeli, részben folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt börtönbüntetésre ítélte, és 5 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. Ítélete indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes a ... Kft. ügyvezetőjeként

2003 októberétől 2004 januárjáig rendszeres haszonszerzési cézzal vásárolt, illetve lízingelt gépkocsikat, az ezzel összefüggésben a felperesi jogelődökkel 2003. október 13-án megkötött hitelszerződés, illetve a 2003. október 8-án, november 11-én és január 7-én megkötött lízingszerződések alapján fennálló fizetési kötelezettségének azonban nem tett eleget, a lízingdíjak és törlesztőrészletek megfizetése eleve nem állt szándékában, bár annak teljesítésére a Kft. vagyoni helyzeténél fogva reális lehetősége volt. A szerződések 2004. február 11. napján történt felmondását követően alperes a gépjárműveket felszólítás ellenére nem adta át a sértettnek, mert azokat időközben, még a felszólítást megelőzően, pontosabban meg nem határozható időpontokban, különböző, az eljárás során ismeretlenül maradt személyeknek értékesítette, elcserélte, illetve ingyen átadta. Alperes cselekményeivel 10.846.000 forint kárt okozott a ... Rt.-nek, amelyből egy személygépkocsi nyomozati eljárás során foganatosított lefoglalásával és a sértett részére történt kiadásával 4.896.000 forint kár megtérült. Az indokolás rögzíti azt is, a ... Rt. az alperes cselekményeiből eredő követelését 2006. június 20-án a felperesre engedményezte.

Az ítéletet a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 2008. június 27-én meghozott ... számú ítéletével részben és akként változtatta meg, hogy alperes a magánokirat-hamisítás vétségeként értékelt cselekményeit egy esetben valósította meg folytatólagosan, továbbá alperes büntetését enyhítette, egyebekben helybenhagyta.

Felperes 2008. július 21. napján kelt levelében a ... Zrt.-vel és a ... Zrt.-vel megkötött engedményezési szerződésre, valamint a büntetőeljárásban született jogerős ítéletre utalva felszólította az alperest a ... Kft. „f.a.” kölcsönszerződésből, illetve lízingszerződésekből eredő 10.487.651 forint tartozása és 2004. december 16-tól a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatai megfizetésére. A felszólítás az alperes lakcíméről „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza.

A felperes 2009. január 19-én előterjesztett keresetében alperest „bűncselekménnyel okozott kár címén” 5.950.000 forint és 2004. december 16-tól a kifizetésig a mindenkor i jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, valamint 328. és 329. §-ára alapítva. Egyebek mellett előadta, jogerős büntetőítéletben megállapítást nyert, hogy az alperes a ... Kft. ügyvezetőjeként elkövetett bűncselekményeivel 10.840.000 forint kárt okozott a Kft.-vel finanszírozási szerződést kötő gazdasági társaságoknak, melyből a büntetőeljárás során 4.896.000 forint megtérült. Alperes a fennmaradó 5.950.800 forintot és a kereseti kérelem szerinti késedelmi kamatot a kölcsön- és a lízingszerződésekből eredő követeléseket az engedményezéssel megszerző felperesnek köteles megfizetni.

Az alperes ellenkérelmében foglaltakra állította, kárenyhítési kötelezettségének jogelődeivel együtt maradéktalanul eleget tett, már az első fizetési késedelmet követően megtörtént a ... Kft. felszólítása a teljesítésre és miután ez nem vezetett

eredményre, a szerződések azonnali hatállyal felmondásra kerültek, a gépjárművek visszaszerzésével jogelődei egy céget bíztak meg, és büntetőfeljelentést is tettek.

Az alperes a lízingszerződésekben foglaltakat megsértve, annak ellenére, hogy tudott az engedményezésről, nem értesítette a ... Kft. elleni felszámolási eljárás megindításáról, arról nem volt tudomása. A ... Kft. egyébként is egyszerűsített felszámolási eljárással szűnt meg, ami arra utal, hogy vagyoni fedezet hiányában a követelés a felszámolási eljárásban történő érvényesítése esetén sem térült volna meg.

Az alperes arra hivatkozással sem mentesülhet kártérítési felelőssége alól, hogy nem kapott csekket a törlesztőrészek befizetésére, mert a perbeli szerződések értelmében a ... Kft. fizetési kötelezettségét átutalással tartozott teljesíteni.

Az alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. A kereset jogalapját és összegszerűségét is vitatta.

Mindenekelőtt arra hivatkozott, a felperes jogelődei a ... Kft.-vel álltak jogviszonyban, a vele szemben érvényesített felperesi igény ezért megalapozatlan. Megalapozatlan a kereset azért is, mert sem a felperes, sem jogelődei nem tettek eleget a Ptk. 340. §-a szerinti kárenyhítési kötelezettségüknek, nem szólították fel a tartozás megfizetésére, a befizetési csekket sem bocsátották rendelkezésére, a felszámolási eljárásban pedig elmulasztották a követelés hitelezői igénybejelentését, amivel megghiúsították annak a felszámolási eljárás keretében történő, akár részbeni kielégítését.

Állította, a perbeli szerződések megkötésekor a Kft. nyereséges volt, évi 2,9 milliárd forint összegű forgalmat bonyolított le, a társasággal szembeni igényérvényesítés esetén a követelés behajtható lett volna. A társaság amiatt nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségének, mert nem jutott több millió forint összegű kintlévőségéhez. A gépkocsik beszerzésére a társaság alkalmazottainak szállítása céljából került sor, azonban azokat végül nem erre a célra használta, hanem ingyen, ismerőseinek adta át.

A késedelmi kamat mértékét és a kamatfizetés kezdő időpontját is vitatta, azt állítva, felperes semmivel sem bizonyította, miért a keresetben megjelölt időponttól tart igényt a késedelmi kamatra, továbbá azt sem indokolta, hogy annak mértéke miért tér el a Ptk. 301. §-ában foglaltaktól.

Az elsőfokú bíróság 2010. június 2-án kelt 5.P.22.104/2009/18. számú ítéletével az alperest a felperes részére 5.950.000 forint és ezen összeg után 2004. december 29. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, 297.500 forint + 25 % ÁFA, azaz 371.875 forint perköltség, továbbá az állam javára 357.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság az 1997. évi CXIV. tv. (régi Gt.) 29. § (1) és (3) bekezdésében, továbbá 56. § (2), (3) és (4) bekezdésében foglaltakra utalva, e rendelkezéseket értelmezve kifejtette, a jogi személyiségű gazdasági társaság tagja által tagsági viszonyával összefüggésben a gazdasági társaság tevékenységi körében eljárva harmadik személynek akár bűncselekménnyel okozott vagyoni

érdeksérelem megtérítése iránti igény taggal szembeni közvetlen érvényesítésére csak kivételesen, abban az esetben van jogszabályi lehetőség, ha a tag a társaság elkülönült jogi személyiségével és korlátlan felelősségével visszaél, így például akkor, ha többlétszámú elemként megállapítható, hogy a tag eljárása sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdése szerinti jóhiszeműség és tisztesség követelményét, illetve a Ptk. 5. § (1) bekezdése szerinti joggal való visszaélés tilalmába ütközik. Abban az esetben tehát, ha a tag a jogi személyiségű gazdasági társaság elkülönült jogalanyiságából, elkülönült vagyonából és felelősségéből adódó jogszabályi előnyöket kihasználva a társaság vagyonát magáncélból hasznosítja, azt magánvagyonára javára elvonja, ezen magatartásával a társaság hitelezőinek okozott kárért közvetlenül köteles helytállni a hitelezőkkel szemben.

A perbeli esetben a büntetőeljárásban született jogerős ítélet megállapította, hogy bár arra a részesedésével működő gazdasági társaság vagyonára lehetőséget biztosított volna, alperesnek a lízingdíjak és a törlesztőrészek megfizetése eleve nem állt szándékában, továbbá, hogy a személygépkocsikat harmadik személyeknek értékesítette, elcserélte, illetve ingyen átadta, továbbá, hogy e magatartásával a felperes jogelődjeinek, illetve a szerződésekből eredő követeléseket engedményezéssel megszerző felperesnek kárt okozott. Nyilvánvaló, hogy az alperes a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe, valamint a joggal való visszaélés tilalmába ütköző, bűncselekményt megvalósító károkozó magatartását nem az általa képviselt jogi személy gazdasági társaság tevékenységi körébe tartozóan és nem tagsági viszonyával összefüggésben eljárva követte el. Ezért az e magatartásával felperesnek okozott kárért a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján felelősséggel tartozik.

A rendelkezésre álló adatok alapján a kár összege mellett az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy felperes, illetve jogelődjei eleget tettek a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségüknek, alperes ugyanakkor a perbeli szerződésekben foglalt kötelezettségét megsértve a társaság képviselőjeként nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének a felszámolási eljárás megindulására nézve, így arról felperes nem szerezhetett tudomást. Egyebekben pedig az egyszerűsített felszámolás ténye arra utal, hogy a társaság nem rendelkezett a hitelezői követelések kielégítéséhez szükséges vagyonnal, a felperes követelése a felszámolási eljárás keretében akkor sem nyerhetett volna kielégítést, ha megtette volna hitelezői igénybejelentését. Mindezekre tekintettel alperes a Ptk. 340. § (1) bekezdésére hivatkozással nem mentesülhet a kártérítési felelősség alól, és miután a ... Kft. fizetési kötelezettségét átutalással tartozott teljesíteni, a befizetési csekkek hiányára is alaptalanul hivatkozott az alperes.

A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja vonatkozásában az elsőfokú bíróság a Ptk. 360. § (1) bekezdésében foglaltakra utalva rámutatott, a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, és miután alperes a 2004. december 16-án kelt és december 21-én kézbesített fizetési felszólításnak az abban megjelölt 8 napon belül nem tett eleget, a Ptk. 298. § b) pontjában foglaltakra figyelemmel a határidő lejártát követő naptól, 2004. december 29-től tartozik késedelmi kamatot fizetni.

Az ítélettel szemben alperes fellebbezett. Az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérve. Korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva hangsúlyozta, a felperessel nem állt jogviszonyban, a ... Kft.-vel szemben felperes elmulasztotta követelése érvényesítését, és a felszámolási eljárásban sem élt igénybejelentéssel, a felperesi kárenyhítési kötelezettség elmulasztására figyelemmel pedig a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a kártérítési kereset elutasításának van helye. Hivatkozott arra is, a ... Kft.-ben 2 millió forint összegű üzletrésszel rendelkezett, a társaság tartozásaiért legfeljebb ezen összeg erejéig tartozott helytállni.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés korlátai között bírálta el, és a fellebbezést az alábbiak szerint megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben, a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok helyes értékelésével, mérlegelésével helytállóan állapította meg, és az arra alapított jogi következtetése is érdemben helytálló.

Felperes keresetében a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapítva a felszámolás folytán jogutód nélkül megszűnt ... Kft. ügyvezetőjeként elkövetett bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti igényt érvényesít alperessel, mint a kft. volt ügyvezetőjével és tagjával szemben. A kereset tehát szerződésen kívül okozott kár megtérítésére irányul, az alperes kártérítési felelősségének fennállta körében ezért nincs jogi jelentősége annak, hogy alperes és a felperes, illetve a felperes jogelődei között állt-e fenn jogviszony vagy sem. Az alperes jogviszony hiányára alapított védekezése ezért nem vezethetett eredményre.

A kereset elbírálása körében mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a ... Kft. ügyvezetőjeként, illetve tagjaként tanúsított, bűncselekményt is megvalósító jogellenes, felróható magatartása következtében a felperes jogelődei, illetve engedményesként a felperest ért kárért alperest terheli-e kártérítési felelősség vagy sem.

A gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének, tagjának felelősségére nézve a jelen ügyben még irányadó, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. tv. (régi Gt.) rendelkezett.

A Gt. 29. § (3) bekezdése szerint a gazdasági társaság vezető tisztségviselője által e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott kárért a társaság tartozott felelősséggel.

E rendelkezésre figyelemmel tehát abban az esetben, ha harmadik személynek a vezető tisztségviselő e jogkörében eljárva, vezető tisztségviselői ügyköréhez tartozó tevékenységével okozott kárt, a kárért nem a vezető tisztségviselőt, hanem közvetlenül a társaságot terhelte kártérítési felelősség, mégpedig akkor is, ha a károsodás a vezető tisztségviselő tevékenységi körébe, ügykörébe tartozó

kötelezettségeinek megsértését jelentő tevékenységgel vagy mulasztással okozati összefüggésben vagy pedig azért következett be, mert a vezető tisztségviselő egyébként nem az adott helyzetben tőle elvárható magatartást tanúsította.

Ugyanakkor e jogszabályi rendelkezés nem érintette a vezető tisztségviselő Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti közvetlen, saját személyében fennálló kártérítési felelősségét azért a kárért, amelyet nem vezető tisztségviselői jogkörében eljárva, nem a vezető tisztségviselői ügykörébe tartozó tevékenységével, hanem e körön kívül eső, egyéb jogellenes, felróható magatartásával, így például bűncselekménnyel okozott harmadik személynek. Bűncselekmény elkövetése harmadik személy sérelmére ugyanis nyilvánvalóan akkor sem tekinthető a vezető tisztségviselő ügykörébe tartozó tevékenységnek, ha a bűncselekmény megvalósulását e tisztsége tette lehetővé, amint arra a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.22.309/1998/4. és Pfv.VI.20.520/2002/4. számú határozataiban is rámutatott.

A perbeli esetben a felperesi jogelődöket, illetve felperest azért érte kár, mert az alperes a ... Kft. ügyvezetőjeként bűncselekményt megvalósító jogellenes felróható magatartásával megghiúsította a kft. felperesi jogelődökkel kötött szerződésekben vállalt kötelezettségeinek teljesítését, így ezért a kárért alperes a kifejtettek szerint a Ptk. 339. §-a alapján közvetlen kártérítési felelősséggel tartozik.

A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanakkor az is kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az alperes a ... Kft. korlátolt felelősségű tagjaként visszaélt korlátolt felelősségével és a társaság elkülönült jogalanyiségével, amikor a társaság által lízingelt, illetve hitelből megvásárolt gépkocsikkal sajátjaként rendelkezve azokat harmadik személyeknek adta át, ily módon megakadályozva azt, hogy felperes jogelődei a gépjárműveket követelésük kielégítésének fedezetéül felhasználhassák, csökkentve, illetve megszüntetve a társasággal szemben fennálló követelésüket.

A ... Kft. tagjaként tanúsított ezen jogellenes, felróható magatartására tekintettel pedig az alperest a Gt. 56. § (3) bekezdése alapján is teljes és közvetlen kártérítési felelősség terheli a megszűnt társaság felperes jogelődeivel szemben keletkezett kiegyenlítetlen tartozásaiért, amint azt egyebekben az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a felperes, illetve jogelődei terhére a kárenyhítési kötelezettség elmulasztását nem találta megállapíthatónak. E körben kiemelendő, hogy bár a felperes kétségtelenül nem érvényesítette követelését annak engedményezéssel történt megszerzését követően a ... Kft.-vel szemben indult felszámolási eljárásban, ugyanakkor az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kft. jogutód nélküli megszüntetésére egyszerűsített felszámolás lefolytatását követően került sor, amire az 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 63/B. § (1) bekezdése szerint akkor van lehetőség, ha az adós vagyona a várható felszámolási költségek fedezetére sem elegendő, vagy az eljárás technikailag lebonyolíthatatlan. Ilyen tényállás mellett pedig az elsőfokú bíróság helytállóan helyezkedett arra a jogi álláspontra, hogy fedezet hiányában felperes követelése a felszámolási eljárásban történő érvényesítése esetén sem nyerhetett volna

kielégítést, ezért a hitelezői igénybejelentés elmulasztása az alperes kártérítési felelőssége körében nem értékelhető a felperes terhére.

A felszámolási eljárásban történt igényérvényesítés hiánya egyebekben a felperesi kártérítési igény alperessel szembeni érvényesítésének lehetőségét azért sem érinti, mert a már kifejtettek szerint az alperest a kft. vezető tisztségviselőjeként harmadik személynek bűncselekménnyel okozott kárért, illetve a korlátolt felelősségével és a társaság elkülönült jogalanyiságával visszaélő tagként a megszűnt társaság ki nem elégített kötelezettségeiért a saját felróható magatartásán alapuló, közvetlen felelősség terheli.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a Fővárosi Ítéltábla a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

Felperesnek a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan másodfokú perköltsége nem merült fel, így arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2011. február 10.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Felker László s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül: